

Lausuntopyyntö Neova Oy:n Patrikkasuon turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kunnanhallitus 15.04.2024 § 61
143/00.01.02.03/2024

Valmistelija

kunnanjohtaja Marjut Ahokas, marjut.ahokas@ilomantsi.fi

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue pyytää Ilomantsin kunnan lausuntoa Neova Oy:n Patrikkasuon turvetuotantoaluetta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 24.4.2024 mennessä. Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Neova Oy suunnittelee turvetuotannon aloittamista Ilomantsin kunnassa sijaitsevalla Patrikkasuon alueella. Turvetta on tarkoitus tuottaa Neova Oy:n Ilomantsissa sijaitsevan aktiivihillitehtaan raaka-aineeksi. Suunniteltu tuotantoala, 8,6 hehtaarin auma-alueet mukaan luettuna, on 137,6 hehtaaria. Suunnitellun turvetuotantoalueen vesienkäsittelymenetelmä on niin sanottu perustaso ja pintavalutus ympärivuotisesti. Pintavalutus kentän ja laskeutusaltaiden ala on 14,7 hehtaaria. Turvetuotantohankkeen kokonaispinta-ala olisi 152,3 hehtaaria. Patrikkasuon kokonaispinta-ala on noin 400 hehtaaria. Yhtiö omistaa Patrikkasuon alueesta 243 hehtaarin alueen.

Turvetuotannon kuivatusvedet tultaisiin johtamaan Heinäpuroon, joka laskee Haapojärven Läävästön pohjaan. Patrikkasuolle suunniteltu turvetuotantoalue on pääosin metsäojitettua aluetta. Hankealueen keskiosassa on ojittamatonta suoaluetta. Hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä YVA-lain (252/2017) mukaisessa arviointimenettelyssä ennen kuin ryhdytään ympäristövaikutusten kannalta olennaisiin toimiin.

YVA-menettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä eikä ratkaista sitä koskevia lupa-asioita, vaan menettelyn tavoite on tuottaa tietoa myöhemmän päätöksenteon perustaksi. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman on Neovalle tehnyt ulkopuolinen konsultti AFRY Finland Oy.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa arvioitavia vaihtoehtoja on kolme kappaletta:

VE0: Vaihtoehdossa VE0, joka on ns. nollavaihtoehto, hanke jätetään toteuttamatta ja alue säilyy nykytilassaan.

VE1: Vaihtoehdossa VE1 turvetuotanto aloitetaan 137,6 hehtaarin alueella.

VE2: Vaihtoehdossa VE2 turvetuotantoalue valmistellaan ja otetaan turvetuotantoon vaiheittain, ensin lohkot 1 ja 2 (69,8 ha) ja viimeiseksi lohko 3 (67,8 ha).

Patrikkasuo on varattu turvetuotantoalueeksi Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa vuonna 2010 vahvistetusta kaavasta lähtien. Maakuntavaltuusto hyväksyi Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 vaihekaavan 1. vaihekaavan 13.6.2022. Hyväksymispäätöksestä valitettiin Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka antoi päätöksensä asiassa 20.9.2023. Päätöksellään 20.9.2023 nro 2075/2023 Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi Patrikkasuon turvetuotantoaluevarauksen maakuntakaavasta, koska alueesta ei ollut kaavoittajan käytössä riittäviä luontoselvityksiä.

Hallinto-oikeuden päätöksellä ei ole turvetuotannon estävää vaikutusta, koska alueelle ei myöskään ole olemassa turvetuotannon poissulkevaa varausta, esimerkiksi suojelumerkintää (SL). Kaavallisesti Patrikkasuo on ns. valkoista aluetta, jolla esimerkiksi turvetuotanto on mahdollista.

Hallinto-oikeuden päätöksestä on haettu valituslupaa Korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituksesta huolimatta maakuntakaava 2040 1. vaihe kuulutettiin voimaan tulevaksi maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Maakuntakaavan 2040 1. vaiheen kaavassa osoitetaan EO/tu -merkinnällä jo tuotannossa olevat tai tuotantoon luvitetut turvetuotantoalueet. Näitä alueita on 2 995 ha. Uutena osoitetaan 29 tuotantopotentiaalista suota (4 021 hehtaaria) turvetuotantoon soveltuvan osa-aluealuerajauksen (tu) sisäpuolelle (5 611 ha). Lisäksi kaavassa osoitetaan 26 luonnonsuojelullisesti arvokasta suota luonnonsuojelualueita osoittavalla merkinnällä (SL). Näiden soiden pinta-ala on yhteensä 4 372 hehtaaria.

Afry Finland Oy:n laatimassa Patrikkasuon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta käyvät ilmi kaikki YVA-lain mukaisesti arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät sekä hankkeen suunniteltu aikataulu. Arviointiohjelma ja kuulutus ovat luettavissa osoitteessa

www.ymparisto.fi/Patrikkasuon-turvetuotantoalue-YVA

Esittelijä

kunnanjohtaja Ahokas Marjut

Päätösehdotus

Ilomantsin kunta päättää todeta lausuntonaan Patrikkasuon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

1. Neova Oy:n Afry Finland Oy:llä laadittama Patrikkasuon ympäristövaikutusten arviointiohjelma sisältää kaikki YVA-lain mukaisesti arvioitavat ympäristövaikutukset ja käytössä olevat arviointimenetelmät, eikä kunnalla ole näihin huomautettavaa.

2. Kunta edellyttää arviointiohjelmasta annettujen mielipiteiden ja lausuntojen huomioimista harkittaessa hankkeen jatkoa. Kunta on erityisen huolestunut alueen asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden merkittäviksi arvioimien ja kokemien vaikutusten huomioon ottamisesta sekä hankkeen vaikutuksista alueen asukkaiden jokapäiväiseen elämään. Kunta muistuttaa, että suunnitellun turvetuotantoalueen läheisyydessä sijaitsee

Petkeljärven kansallispuisto, muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäänöksiä, vaellusreittejä ja matkailuyrityksiä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteitä varten ja tiedoksi

1. kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi